

Motion - Halland saknar specialistvård för könsstympade flickor och kvinnor

Könsstympning av flickor och kvinnor är sedan 1982 förbjudet i Sverige. Brottet kan ge upp till fyra års fängelse, särskilt grova fall upp till tio år. Brottet ses som så pass allvarligt att dubbel straffbarhet föreligger, dvs det är också straffbart att föra ut någon ur landet och utföra brottet utomlands. Trots brottets allvar och omfattning finns alldeles för lite hjälp för de här kvinnorna. Vården är minst sagt ojämlig i landet, många regioner saknar kompetensen helt.

Könsstympning innebär att delar av yttre könsorgan skärs bort, oftast utsätts små flickor. Det finns inga positiva hälsoeffekter, men väldigt många negativa. Många lever med brutala trauman och skador som i värsta fall är livshotande.

Världshälsoorganisationen WHO uppskattar att 100 till 140 miljoner kvinnor i världen är könsstympade. I Sverige uppskattar Socialstyrelsen det till 38 000, men siffrorna är över 10 år gamla och baseras bara på ursprungsländer där över 50 procent av kvinnorna är utsatta. Organisationen Existera som arbetar med könsstympade kvinnor har i en rapport visat betydligt högre siffror. Närmare 75 000 kvinnor i Sverige kan vara utsatta.

Enligt en rapport från Socialstyrelsen 2020 har tio flickor under 18 år födda i Sverige fått diagnosen könsstympning 2012 - 2018. De har registrerats när de sökt sjukvård, så det är troligt att mörkertalet är stort.

Stockholm och Göteborg är de enda städer i landet med specialistmottagningar, information och resurser brister. Det är orimligt att flickor och kvinnorna inte får rätt vård och bemötande, eller tvingas resa långt för att få vård i andra regioner.

Skam och tabu kopplat till det kvinnliga underlivet är ett hinder i alla kulturer, än större för den som är könsstympad. De flesta vet att könsstympning är förbjudet i Sverige och är rädda för att söka vård, att möta oförståelse, okunskap, eller bli dåligt bemötta.

Vi vet att det forskas mindre och ges mindre resurser för kvinnors sjukdomar generellt. Den här gruppen, som ofta saknar språket och kunskap om systemet, är extra utsatta och bortprioriterade. Med enkla medel kan vi förändra de här kvinnornas liv. Ge dem ett liv utan smärta, lindra trauman och bygga självkänsla. Det stärker hela integrationen och kan rädda liv. Kvinnorna behöver också stöd av kunnig personal för att våga/orka anmäla brott. Det är inte acceptabelt att flickorna och kvinnorna fortsätter lida i det tysta.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi:

- Att Region Halland utreder och kartlägger vårdbehov, kompetens och resurser för flickor/kvinnor som könsstympas
- att utredningen med förslag till eventuella åtgärder överlämnas till hälso- och sjukvårdsutskottet för vidare hantering skyndsamt

Halmstad februari 2023

Kerstin Nilsson (S) och Malin Karlsson (S)

